

UDC 632.51:633.18 (497.7)

Претходно соопштение
Preliminary notes

BUTOMUS UMBELLATUS НОВ ПЛЕВЕЛ НА ОРИЗОВИТЕ ПОВРШНИ ВО МАКЕДОНИЈА

Каров И., Митрев С., Спасов Д., Спасова Драгица, Колева-Гудева Лилјана*

Краток извадок

Во овој труд опишани се морфолошките особини на плевелот *Butomus umbellatus* на локалитетите каде што е констатиран во Македонија.

Клучни зборови: *Butomus umbellatus* лист, ѓлвевели, ризоми.

BUTOMUS UMBELLATUS NEW WEED AT THE RICE FIELDS IN MACEDONIA

Karov I., Mitrev S., Spasov D., Spasova Dragica, Koleva-Gudeva Liljana*

Abstract

In this paper the morphological characteristics of the weed *Butomus umbellatus* found on localities in R Macedonia are described.

Key words: *Butomus umbellatus* leaves, weed, rhizome.

1. Вовед

Интензивниот развој на растителните болести и плевели во оризовите површини не е само резултат на монокултурното одгледување на оризот но и на неконтролираниот увоз на семенски материјал од ова за нас значајна култура.

---

*Институт за јужни земјоделски култури - Струмица, „Гоце Делчев“ б.б., Македонија

*Institute of Southern Crops – Strumica, Goce Delcev b.b, 2000 Strumica, Macedonia

2. Материјал и методи на работа

Секоја година во текот на вегетацијата на оризот се прават подетални прегледи на засеаните оризови површини во Македонија а со цел да се евидентира и проучи херболошкиот состав во оризиштата и врз основа на овие резултати се насочува агротехничката и хемиската заштита.

Најчесто се користи визуелна оценка за процентуалната застапеност на плевелите а во микро опити се користи квадратнатната метода.

Констатираните плевели се носат во лабораторијата на хербаризирање и нивно детерминирање.

3. Резултати

Од извршените прегледи на оризовите површини во текот на месец јули во 1985 година за прва пат е забележан плевелот *Butomus umbellatus*. Во истражувањата изведени во последните години се утврди дека најраспространети се плевелите од фамилијата на *Cyperaceae* (*Scirpus maritimus*, *Scirpus mucronatus*, *Cyperus difformis*, *Cyperus spp.*), *Echinochloa spp.* а поретко распространети се: *Potamogeton fluitans*, *Heteranthera spp.*, *Leersia oryzoides* и *Alisma plantago-aquatica*.

Недоволното снабдување со вода во текот на вегетацијата на оризот најверојатно е еден од основните услови за масовното никнење и класење на дивото просо - *Echinochloa spp.*

Плевелот *Butomus umbellatus* најпрвин е најден во две оризови парцели во непосредна близина на с. Долни Балван во Штип. Кон крајот на јули и почетокот на август (во изминатите неколку години) овој плевел е забележан и на површините под ориз во с. Чифлик и во с. Мојанци - Кочани (Слика 3 и 4).

Butomus umbellatus спаѓа во фамилијата, *Butomaceae*, има ризоми од кои едно по друго во низа израснуваат многу растенија.

Л и с т о в и - триаглести, на врвовите малку спирално завиткани и со светло зелена боја. На едно растение може да се развијат од 14 до 20 листови а нивната просечна должина изнесува 60 цм. (Слика 2).

Ц в е т о в и - бело виолетова боја, собрани во штитести соцветија (Слика 1). На едно растение има обично по едно соцветие, кое е прицврстено на цилиндрично стебло чија должина се движи од 76 - 100 цм и никнува директно од подземните ризоми без лисја. Соцветијата се јасно воочливи бидејќи се над површината на оризот и лесно се распознаваат од поголема оддалеченост.

Ризомите се беличести, секогаш се во земјата и се подредени во низа.

4. Заклучоци:

Врз основа на прегледот на домашната научна и стручна литература и проучените морфолошки карактеристики може да се донесе заклучок дека се работи за *Butomus umbellatus L.* како нов плевел и сега за прв пат опишан на оризовите површини во Штип и Кочани - Македонија.

Литература:

Karov, I. et all (1983): Prilog proucavanja efikesnosti nekih kombinacija herbicida u pirincu. Jugoslovensko savetovanje o primeni pesticida. Neum 1983. Sarajevo.

Каров, И. и др. (1984): Прилог кон проучувањето на некои хербицидни комбинации во оризот. Југословенско советување за примена на пестициди - Струга. Зборник на трудови 1984.

Karov, I. et all (1986): Weed control and herbicide residues in rice production, 3th congress on weeds. Proccedings. Ohrid 1988.

Слика 1. *Б. умбеллајус* - изгледна соцветието.

Слика 2. *Б. умбеллајус* - карактеристичен изглед на корен, стебла, листови и соцветија.

Слика 3. *Б. умбеллајус* едно растение во оризна нива со бројни плевели од *Сциријус муцоромайјус*.

Слика 4. Силно заплевена оризова нива со плевелот *V. umbellatus*

